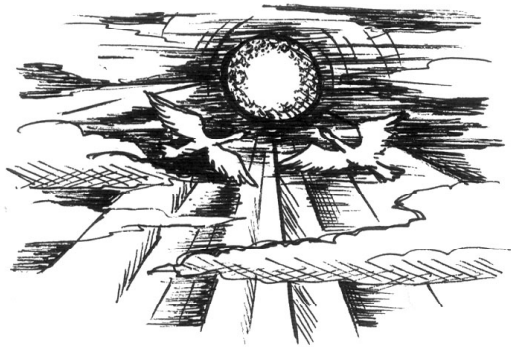

Борис БОРОВЕЦЬ

65 НА 65

Поезії

**Рівне
ПП Лапсюк В. А.
2013**

УДК 821.161.2
ББК 84 (4 Укр) 6
Б 83

Редактор *Петро Велесик*
Художник *Людмила Власова*
Технічне оформлення *Наталії Романів*
Відповідальний за випуск *Володимир Лапсюк*

ISBN

© Борис Боровець, 2013

ЗІ СВОЇХ ЛІТЕРАТУРНИХ ЗАДВІРКІВ

Колись написалося:

*Скривить губи столичний естет:
- Ох, вже ці провінційні поети!
Ні катрена путящого, ані сонета.
Темнота серед справжніх зірок і планет.*

Може, й так.

*Справедлива критична мітла...
Але варто подумать, одначе,
Хто б ті зорі й планети побачив
Без їх некрикливого тла?*

Отак і живеш у сумнівах: а воно тобі потрібно було в тій далекій-далекій уже юності й собі причаститися словом не як читач, намисливши, що й ти можеш повелівати ним, як роблять це справжні літературні майстри. Самокатуєшся, а все ж надходить час і знову сідаєш за стіл, щоб зодягнути думки, які нуртують в тобі, в одержу слова. І зі своїх літературних задвірків сподіваєшся, що воно припаде комусь до вподоби, зігріє його, а може, й зцілить. Як сталося те з інститутським одностудійцем, нині поважним доктором наук, професором. Дивно було, але й втішливо, почути від нього при зустрічі, яка трапляється, може, раз у десяток років: «А знаєш, твої вірші вилікували мене... Хворів я, а на тумбочці лежала твоя збірка, і я читав її... І мені ставало легше...»

Мовлене те було так щиро, без якоїсь сторонньої спонуки чи напрошення на комплімент, що аж повірилося. Можливо, таки не марні твої літературні потуги, щось у тому писанні можна таки відшукати, щось може запасти в душу? Як западали тобі в душу півстоліття тому вірші твого шкільного вчителя Андрія Яворського, що їх друкувала районна газета. Не захмарних небожителів із хрестоматій, а людини, яка щоденно заходить у клас, прагне тебе чогось навчити, і

ні вона, ні ти не усвідомлюєте, що той майстер-клас, як сьогодні модно говорити, уже триває з кожною новою з'явою в газеті його віршів.

А потім був ще один шкільний вчитель, Тимофій Яценя, вмів так подати написане іншими, що й сам вивищувався в твоїх очах до вершини, якої й собі праглося досягти. Отож цілком закономірно привело те прагнення в педінститут, а вже там діяла літературна студія під управою викладача трагічної долі Миколи Кузьменка. І нехай дехто стверджує, що в тій студії привчали писати суконною мовою, вбиваючи живу непокірну думку, час переконав, що керівник студії в тодішніх суспільних умовах не міг себе вести інакше, рятуючи нас, селяків, що не бачили смаленого вовка, від недремного ока охоронців системи. Правда, сам не вберігся, й коли дойняли так, що не стачило сил терпіти, добровільно пішов із життя.

Ті літстудійні роки згадуються тобі як одна з найсвітліших сторінок життя: спілкування на засіданнях та поза ними з такими ж як і ти літновобранцями, безоглядні дискусії, офіційні зустрічі з відомими письменниками й читання потаємно авторів, знаних в Україні, за що можна було багато чим поплатитися, студійні виїзди в навчальні заклади, виступи по обласному радіо – то була гарна школа громадянського змужніння й колописьменницького вишколу.

Цілком природньо, що з того коша літстудійців не всі стали літераторами – хтось пішов у школу, щоб навчати дітей, й став гарним вчителем, але зачах як віршописець, хтось рекрутувався в журналістику, хтось – у науку, здобувши поважні ступені і звання, а чийсь сліди просто загубилися, пропали з поля твого зору за плином літ. Є й такі, кого уже покликала вічність. Але їх імена, старших за тебе і молодших, ні-ні та й зринають у пам'яті світло й неперебутньо: В'ячеслав Сухачов, Степан Пальчевський, Тетяна Старикова, Ярослав Мічуда, Петро Цецик, Микола Дуляницький, Надія Данилюк, Володимир Шанюк, Василь Бойчук, Адам Бик... Спливають як спомин про літа юності, дерзань і... не реалізованих амбіцій.

А Євген Шморгун і по сьогодні залишається для тебе і старшим порадиником, і редактором більшості твоїх книг, і, хотілося б стверджувати, добрим приятелем, кожна зустріч з яким – свято. Так само, як зі ще одним побратимом – Петром Велесиком.

Серед тих, хто пробував і понині пробує вивести тебе з літера-

турних задвірків у літературу, аж ніяк не обминеш і імен відомого українського прозаїка, твого земляка Андрія Кондратюка, з яким уже багато літ триває творча співпраця, київського поета, прозаїка, редактора Дмитра Головка, котрий спонукав тебе до офіційного «одруження» зі Спілкою письменників, рівненського поета і публіциста Степана Бабія, чия рекомендація для вступу в Спілку додалася до рекомендацій перших двох, і котрий як редактор готував до видання твою збірку поезій, що представлялася в приймальну комісію Спілки. А віднедавна зав'язалася тісна творча дружба з тернополянином Петром Сорокою...

...Востаннє з Андрієм Яворським ти зустрівся випадково на вулиці міста щойно став студентом, а він на той час уже декілька років як виїхав з твого поліського закутка і вчителював у приміському селі. Почувши, що ти став студентом-філологом, він із жалем зазначив, що краще б пішов на фізику чи ще на щось, бо то ж каторжна праця, бути мовником у школі. Хіба міг ти признатися тоді, що в тому є і його немала вина?

Згодом ти, як говорить сучасна молодь, «зіскочив» з учительської роботи, здобувши професію журналіста, котрій віддав найпродуктивніші свої літа. Й тільки вряди-годи оживав у тобі незборимий потяг до літературної праці. Але скільки ж часу втрачено безповоротно, згайновано на дрібне, швидкоплинне! Й потяг (отой уже, що поїзд) на відході. І немає на те ради, і немає йому вороття.

Років декілька тому вигулькнув Андрій Яворський із забуття, надрукувавши в обласній газеті, ні, не вірші, а бувальщини, мудрі поради. І ти попросив редактора тієї газети: відшукай мені його координати. А через якийсь час і сам Андрій Ілліч зателефонував тобі. Ах, яка ж гарна розмова відбулася, наче й не минуло огрому літ, що розділили вас. Говорили не про написане тобою чи його літературні вправи, що не стали поезією. Він розпитував тебе про село, колишніх своїх знайомих, теперішнє побутування... Так воно й мало бути: ким себе наміряв – перехідне, минуще, а ким був і є насправді – те уже назавжди з тобою.

...Цей спомин готувався для іншого видання, яке так і не була зреалізоване. А коли виникла ідея про збірку з 65 віршів до 65-річчя, подумалось, що ним буде якраз доречно її відкрити.

Борис БОРОВЕЦЬ.

НА ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ СОБІ

Уже нічого не чекаю,
Ні віншувань, ні втіхи.
Літа за білими снігами –
Не догукатися до них.
Здається, вчора тільки з дому
Надії сповнений поїхав,
А вже невдовзі розпрягати
Мені належить вороних.

Була дорога як дорога,
Нічим не гіршою, ніж в інших,
Пізнав за кожним поворотом
Потроху радість і печаль.

І не візьмуся порівняти,
Чого із них бувало більше,
Про що не варто шкодувати,
За чим бере щемливий жаль.

З літами все переболіло.
Минулі знахідки і втрати
Вже не хвилюють, не тривожать
Так, як тривожили колись.
І дні буденні, нецікаві,
І ювілейні круглі дати
Отак неждано й невблаганно
З снігами білими злились.

Іще разок відпразникую,
Іще один минеться січень.
Вітри мелодію вітальну
Мені зіграють на дротах.
Згорять повільно і врочисто
Запалені тобою свічі.
І тільки пам'ять закигиче,
Немов самотній в небі птах.

От же сталося! Ну ж бо сталося:
Сів на квітку срібний літак.
Чи від смутку, а чи від старості,
Та й не хоче злітати ніяк.

Наче сон це, або як марево
Доторкнулося до душі...
Що він там, за сивими хмарами,
Неприкаяний залишив?

Що йому у лузі приглянулось,
Де біжить блакитна ріка?
Може, справді він на старості
Від самотності утік?

Але ж сталося! Справді сталося:
Сів на квітку срібний літак...
На стеблинці тонкій гойдалися
Пережиті мої літа.

Простіть мені, впокоєні і суші,
Що суд неправий згарячу чинив,
Що йшов життям, немов горіхи лущив
У пошуках і слави, і чинів.

Що з совістю нерідко компромісив,
І плив туди, куди несе потік,
А хату збудував собі під лісом,
Щоб обминав стражденний чоловік.

Що німував, коли душа кричала,
Що я кричав, як прагнулось мовчати,
Що на людських приземлених печалях
Байдужості проставлював печать.

Збагнув тепер: чини, багатство, слава
Розвіюються, як дим, і відлетять вони,
Коли чола торкнеться білий саван
Нежданої останньої зими.

Як той прибудний пес, у реп'яхах і струпі,
Чи волоцюга – бомж, без рідних і двора,
Тиняється давно моя небога – пам'ять,
А де її притулок – не відаю і сам.

Я думав, що живе вона моїм минулим,
Та, мов туман ранковий, розвіялось воно,
Лишень схотів, наївний, хоча б на мить вернути
Те, що давно у серці бур'яном поросло.

А може, поселилась в непевному сьогодні?..
Та впав із піднебесся прощальний крик гусей,
Що дикими гуртами полинули у вирій...
Куди ж ти, моя пам'яте, не залишай мене!

Усе, що перейшло з роси, трави і вітру,
З веселих теплих днів, зимової хуги,
Не залишай мене самотнім і убогим,
Бо я тоді дороги додому не знайду.

ЗАПРОШЕННЯ ДОДОМУ

Десь в глибинах Полісся є тихе село,
Де втопають у мальвах ошатні оселі.
Вимальовує там зеленаві пастелі
На лататтєвих плесах човнове весло.

І напевно там є зачарований ліс,
Де чаклує і досі купрінська Олеся.
Виглядає, коли ти нарешті зберешся,
Помандруєш стежками, що звідав колись.

Завітай у той край хоч на день чи на рік,
І заглянь в його очі зелені та сині.
Щоб не Йваном безрідним – заблуканим сином
Він тебе, непутящого, стиха нарік.

Подивися на сум його вицвілих фарб.
Що було – відбуло, здаленіло навіки.
І непрохані сльози зволожать повіки,
Зледеніє душа за розтрачений скарб.

Ані мальв, ані плес, лиш пісок та спориш,
Та вітри поміж пустками стиха голосять...
І в розпуці зриваючи чорне колосся,
Ти повільно і тихо, як свічка, згориш.

БАТЬКАМ

Цей невтолений смуток відбринить у натомленім серці,
Ці осінні дощі переплачуть, перейдуть в сніги.
Тільки як мені вас відпросить у незримої смерті,
Як додати вам ще хоч трохи і днів, і снаги?

Ваші щедрі літа вже над обрієм ген вечоріють,
Пахнуть руки землею, яблуками і молоком...
Я ніколи не вмів і, напевно, уже не зумію
Старість вашу встелити щоденних турбот рушником.

Ці миттєві приїзди і схожі на втечі прощання:
"Як ведеться вам тут? Все нормально? Ну й Богу хвала!"
Тільки очі щемлять, наче бачимось з вами востаннє,
Тільки голос тремтить і у горлі згоряють слова.

Ми живемо, як можемо, – робота, хвороби і друзі.
Переповнені дні, аж бракує часу й теплоти...
Тільки ж нащо ми так, щоб самотньо й розпачливо в тузі
Ви чекали на нас, обіпершись на трухлі плоти?

Це невтолений біль назавжди у натомленім серці,
Не відплачуть дощі, не розтануть глибокі сніги...
О, коли б мені вас відпросить у незримої смерті!
О, коли б мені вам привезти ще і літ, і снаги!.

Збирався давно вже, та, зрештою, все-таки їду.
Дорога знайома до болю, до щему в очах.
Чекаю причастя від напівзабутих вже видив,
Що ледве жевріють, немовби на вітрі свіча.

Хоч знаю: ніхто мене там уже більш не чекає.
Хіба припаду у смутку до рідних могил.
Зорієш, село, мені марно покинутим раєм,
Хоча і про тебе таки забували боги.

В тобі, як і всюди, селилися щастя і горе,
Замішана радість на гірко-солоних сльозах.
То небо блакиттю сіяло, бездонно-прозоре,
А то в хмаровинні стрясала округу гроза...

Тебе не минали жахи революцій і війни,
Торкалися відблиски грізних всесвітніх пожеж.
Палили поля твої люті вітри суховійні,
Здавалось, бувало, не встоїш, от-от упадеш.

Та знов оживало, ти знову спиналось на ноги,
Родило хліба, а з ними і діти росли.
І знов вирушали в незвідані дальні дороги
І пам'ять про тебе у серці своєму несли.

Щоб десь в гомінких у своїх і чужинських столицях,
Чи Богом й людьми забутих суворих краях,
Відчути, як пам'ять зове і кличе, неначе зигзиця,
І як нам потрібна підтримка й надія твоя.

Хоч знаємо, там нас давно вже ніхто не чекає,
Хіба що горбочки забутих батьківських могил.
Зоріє село нам далеким омріяним раєм...
Тяжіння туди повернутись ще є, а немає вже сил.

Райцентр.

Автобус.

Штовханина.

– Сідайте, дядьку, тут, будь ласка... –

Якийсь припрошує хлопчина.

Кого це він?

Мене?...

Забрызкав

Бруківкою автобус.

Ниють

Думки.

Вже дядько?

Час невпинно

Збігає.

Хоч-не-хоч – старію.

...Минуть літа й твої, хлопчино,

І все повториться, мов казка:

Райцентр.

Автобус.

Штовханина.

І встане знов якийсь хлопчина:

– Сідайте, дядьку, тут, будь ласка...

Земле древлянська, чолом тобі, страднице!
В шатах рудих від АЕСів лісів,
Мрія одвічна нехай твоя справдиться,
Зійде свободи жаданий засів.

Могили твої столочені половцем,
Дочки татариним гнані в ясир,
Польща на тебе і досі ще молиться,
Мостить Московщина шлях у Сибір.

Скільки чужинців, тобою непроханих,
Тут перейшло за минулі віки!
Та полишаються всі за порогами
Твого прийдешнього смутком гірким.

Згинуть, як тіні в досвітньому мороці.
Зазеленіє древлянська земля.
Вірю, воскреснуть з румовища скоро ці
Щедрі ліси і родючі поля.

Шепотом жовтим достиглого колоса,
Голосом чистим вітальних пісень,
Небом блакитним повік не вдоволишся,
Будеш співати їх спрагло щодень.

Станеш щасливою, мов породілля,
Рани твої залікують літа.
Дітям своїм ще не раз порадієш,
Знаною будеш в далеких світах.

Земле древлянська, чолом тобі, страднице!
В шатах рудих від АЕСів лісів.
Мрія одвічна нехай твоя справдиться,
Зійде свободи жаданий засів.

Висихає під верболозами річка мого дитинства.
Коріння таке покручене п'є останню жагу,
Немає звідкіль жебоніти і народжуватися –
Не залишилося на довкіллі непорочних джерел.

І ми ще такі безпечні, молоді і веселі,
Вгризаємося в землю бульдозерами залюбки.
Нешлюбні свої простирадла сушимо на перехрестях
Із втіхою на устах од піррових цих перемог.

А в сонця – свій колообіг, за літом надходить осінь,
І діти народжуються лише від шаленства двох.
Одвічний закон природи не обійдеш, не зміниш,
А спробуєш – річку дитинства висушиш аж до дна.

...Немає снаги кричати, благати у безгоміння.
Стоять верболози всохлі – серце бере переляк.
Дайте ковток надії, нехай у їх узголів'ї
Не кряче безпечно ворон на простирадло небес.

ЛІТА ОХОЛОДИЛИ ДУШІ

Не бачилися років, може, з тридцять.

– Добридень...

– Здрастуй...

– Як життя?

– Живу. На пенсію вже скоро.

– І мені.

Замовкли.

– А ти посивів...

– А в тебе лисина...

Мовчання.

– Погода гарна як на осінь. Правда?

– У нас дощі...

– А ти надовго?

– Завтра їду.

– То, може, зайдеш?

– Обмаль часу.

– Ну що, бувай...

– Бувай...

І розійшлися.

"Немов телятка злигані", –

Колись про них казали...

Хлоп'ячі ігри, витівки, купання,

Нальоти на сади сусідські

Й "зальоти" перші до дівчат –

Усе забулося.

Літа охолодили душі?

Відлунням давньої пори,
Що у верхів'ях вітром свище,
Стоять в обрамі яворів
Кладовища.

Давно занедбані,
В кущах
Колючої акації...
Людини дух отут зачах,
Чи нації?

СПОГАД ДИТИНСТВА

Підемо, хлопці, до млина.
Вже борщ в горщечку домліва
І в хустку тітка зав'язала
Хлібину з печі, кусник сала –
Підемо, хлопці, до млина.

Там від зорі і дотемна
Робота робиться земна.
І чи похмурі, чи веселі,
Там батько з дядьком
збіжжя мелють
Аж від зорі і дотемна.

А на шляху лежить Борок.
Бере за руку він щокрок,
Звабливо в очі заглядає.
Здається нам він просто раєм.
А на шляху лежить Борок.

У цім Борку такі дива!
Он спить в дуплі стара сова,
І треба б соньку розбудити...
А ген отам, це що за квіти?
У тім Борку такі дива!

І білка з гілки стриб та стриб...
А он, край стежки, – свійський гриб!
...Обід – в кущі і ну гасати,
Аж лопотять побиті п'яти.
І білка з гілки стриб та стриб.

А буяхи – ото вже смак!
Тут не утримався б усяк,
Щоб досхочу поласувати,-
Ані хлоп'як, ні лисуватий.
А буяхи – ото вже смак!

Нарешті й млин.
Ох, трястя – ма!
Був борщ в горшку – і вже нема.
Від біготні по райських куцах
Лишилася сама лиш гуща.
Нарешті й млин.
Ох, трясця – ма!

...Оце б закинути діла,
Майнуть до рідного села,
Де в світанкових теплих росах
Дитинство наше бродить босе!
Оце б закинути діла.

На жаль, ні дядька, ні млина.
І батька вже давно нема...
У хлопців внуки підростають
Удалині від свого краю.
На жаль, ні батька, ні млина.

І тільки спомин, як туман,
Зненацька зрине між оман
У цій життєвій круговерті
Поміж народженням і смертю...
І тільки спомин, як туман.

ТРІОЛЕТИ

1

Уже літа відніс літак
Аж за краєчок небокраю.
І дивно так, і сумно так –
Уже літа відніс літак,
Немов сріблясто-чорний грак,
І де шукати їх – не знаю.
Уже літа відніс літак
Аж за краєчок небокраю.

2

А за краєчком небокраю
І дивно так, і сумно так.
Все проминуле пригадаю,
Нехай воно і серце крає.
Про те, що мав, і те, що маю,
Полине споминів косяк.
А за краєчком небокраю
І дивно так, і сумно так.

3

І дивно так, і сумно так,
Що все у цім житті минає,
Що перелітний грак-літак
Вже подає нам віщий знак,
Мовляв, натішились усмак,
Тепер пора й за небокраї.
І дивно так, і сумно так,
Що все у цім житті минає.

НАВІЯНЕ СТАРОЮ ФОТОКАРТКОЮ

У білих сукнях дівчата пишні,
На парубках костюми гарні.
У день святковий на шпацір вийшли,
А день такий дзвінкий, безхмарний.

Аж променяться їх світлі лиця –
Таке блаженство і утіха.
На те дивитись – не надивиться...
Хоч лихо вже чигає стиха.

Їх вижидають жорстокі війни,
Голодомори і убивства.
Вітри зірвуться суховійні,
Позбавлять юності – дитинства.

Їх розметає по всьому світу:
Не знати, де і хто поляже,
А рідну землю, росою вмиту,
Топтати буде поріддя враже.

Все поруйнує, усе понищить,
Що дороге було і миле.
Не порятують ні сили вищі,
Ані селянська зброя – вила.

І так розпачливо, до болю,
Дивитися у їхні очі
І думати: яку ж бо долю
Нам день грядущий напророчить?

Низинною вільгістю дихають вільхи,
Загрузлі по груди у сизий туман.
В довколишнім спокої стільки утіхи!
Не те, що поміж містечкових оман.

А ген на парослях і сосни, й берези
Урочі, в сріблясто-блакитній росі,
Їх сонце уже ластовинням мережить,
Являючи погляду в дивній красі.

Іду навмання, без доріг і стежинок,
І легко, і добре мені на душі.
Усе, що в житті допікає ожинно,
Десь там, за блаженством оцим залишив.

І хай лиш на трохи заповнений кошик,
Не густо сьогодні у лісі грибів,
За ранок такий невимовно хороший
Я дякую долі і трошки собі.

У просині ранку не спить уже хтось,
Косу хтось завзято й затято клепає.
Нічого миліше цих звуків немає,
Аж серце ураз теплотою взялось.

Згадалось, як батько світанки будив
Своїм мелодійно – ритмічним kleпанням...
Неначе прислав з потойбіччя вітання
І благословення на денні труди.

Прохолюла піч за декілька літ,
Не дихають челюсті вогняно.
Заступила заслінка білий світ –
Не будять її уранці-рано.

Ніхто не вергає в піч чавуни,
Сумує без них черінь щербатий.
В які світи полинули вони –
Хранителі її – батько і мати?

І чи запалюють в печі вогонь
У своїх потойбічних долях?
Кого зігріває тепло його,
Мов літнє сонце самотній сонях?

Медово пахнуть мені пироги,
Смачними пахне з печі борщами...
Напливають спомини дорогі
І розпач бере до сліз, до щему.

А ви бачили, як помирають дерева,
Як гриби й хробаки випивають жагу,
Як стає порохном їх постава сталева,
І бредуть в самоті по коліна в снігу?

Їхні браття і сестри живуть, як раніше,
Від весняних дощів набираються сил,
А усохле гілля їх лиш вітер колише,
Наче хочуть в політ, та немає вже крил.

Ще вгризається в землю могутнє коріння,
Ще шукає у ній порятунку й тепла,
Та мелодія смутку лунає осіння
І смола, як сльоза, по щоці потекла.

Ви відчули їх болі і розпач всесвітній?
Ви вмирили із ними повільно отак?
Значить, серце і помисли ваші ще світлі,
Значить, душу ще вашу не виїв хробак.

Скільки жити ще буду – не знаю.
Але поки топтатиму ряст,
Некриклива краса мого краю
Зачерствіти мені вже не дасть.

По-буденному все тут і звично:
Сосняки, верболози, піски
І болота, як світ цей, правічні.
В островах з кознику й осоки.

А між ними – стежини й доріжки,
На ділянках піднявсь молодняк.
Клапті нивок в оправі обміжків,
Де гарує так важко рідня.

Хай багато вже тут що змінилось,
Та і я за цей час постарів...
Так тривожно – щемливо зробилось,
Наче юність свою тут зустрів.

Ген іде вона десь по стежині.
Шия лебедя, вигином стан.
В душу глянули очі ожинні –
Аж зненацька здивовоний став:

Та чия ж бо ти будеш, дівчино?
Щось знайоме до болю сплигло...
Ожиновими цими очима
Довго снилось мені ще село.

Скільки жити ще буду – не знаю.
Але поки топтатиму ряс
Некриклива краса мого краю
Зачерствіти мені вже не дасть.

МІСТИЧНА БАЛАДА

І повів же мене нечема біс
Навпростець через заворожений ліс.

А у тому лісі наче насправді усе:
Срібен місяць дерева пасе,

З-за кущів зирять трійко потерчат,
Кривляються та знай собі кричать:

— І куди ж отой нечема біс
Тебе нерозважливого поніс?

Переконаєшся незабаром сам:
Довіряти не можна завороженим лісам...

А нехай йому біс!
Я ж не знав, що він заворожений, цей ліс.

Тут же наче насправді усе:
Срібен місяць дерева пасе,

Золотистий його батіг
До ніг мені променем ліг.

І лащиться, мов сліпе кошеня.
Може, то заблукла чиясь душа?

А з кущів горобиний сміх
В'юнкою стежиною побіг.

І що воно за дивина
Услід за сміхом отим вирина?

Мо', лісуни, а може, й дуби,
Що місяць-невдаха розгубив...

Аж пройма єство моє страх.
Наче прокинувся серед мурах,

І сам зненацька мурахою став
Та й пропав поміж високих трав.

А послухався б потерчат –
Няньчив би уже вдома внучат.

Та ж ні, повів мене нечема біс
Навпростець через заморожений ліс.

З Юрки Гаврука (Білорусь)

ОДВІЧНІ МУКИ

Є немало мук усяких,
Дві ж одвічні в своїм герці:
Напочатку мука родів,
І, нарешті, мука смерті.

За кохання жар і солод
Кров'ю серця платить мати.
Крик нелюдський,
дикий лемент...
І почувся плач дитяти.

Шлях відкрився для людини
З темноти
до далей ясних,
І блукає та людина,
Чи щаслива, чи нещасна.

Швидкоплинна доля наша:
Смерть – розлучниця розлучить,
З далей ясних у безодню
Заведе і там замучить.

Легко тільки пустоцвітам.
Ні про що вони не дбають,
І кохають недоладно,
І безглуздо помирають.

І прийшла до мене жінка
в білому
І сказала тихо:
"Я – твоє кохання..."
І розцвіла вишня
під моїм вікном
на січневому холоді.
І прийшла до мене жінка в чорному
І сказала тихо:
"Я – твоя розпука..."
І осипалися пелюстки
з вишні під моїм вікном
на травневому леготі.
Отак і живу –
жінка в білому...
жінка в чорному...

Чи те й справді було,
Чи усе мені тільки здалося?
Хмільно пахнув чебрець,
Дозрівали у полі жита.
Пахло юністю й літом
Твоє золотисте волосся.
І в очах у твоїх,
Що на серці було, я читав.

А була там чуттів нерозтрачених
Сонячна повінь,
І малиновий сміх,
І калиновий прикрий напій.
Ми в кохання пливли,
Наче в море розбурхане човен,
І не мали уже
На рятунок ніяких надій.

ПОЛІСЯНКА

По стежині, де ожина
Сизим полум'ям горить,
Йшла дівчина, мов калина,
Вересневої пори.

Стан співочий, дивні очі,
Нерозплетена коса.
Проти ночі в час урочий
Я тоді їй так сказав:

– Полісянко, моя полісянко.
Розтривожила пам'ять мені.
Не засну вже тепер аж до ранку
В спопеляючій серце вогні.

Посміхнулась, проминула
І пішла собі в село...
Слово чуле не почула.
Мабуть, вітром віднесло.

Що ж ти, вітре, непривітний,
Наробив мені біди?
Як зуміти поміж квітів
Віднайти її сліди?

А гроза над ближнім лісом
розгулялась не на жарти,
В'яжуть в небі блискавиці
свій вигадливий узор.
І громи заповзялися
показать свою нам вартість,
Ходять-бродять доокола,
як на прив'язі Трезор.

Ми сховались у копицю
щойно згребленого сіна.
Подих зводимо від бігу
і такої самоти.
Дощова краплина тихо
на твою щоку присіла,
Впав на вії з-поміж хмари
промінь сонця золотий.

А гроза все ближче й ближче
насувається невинно,
А серця лякливо б'ються,
будять в жилах юну кров...
Не судить нас, люди добрі,
бо хіба ми в тому винні,
Що гроза нас повінчала
між лугів і між дібров?!

РОМАНС

Свого чекання ніжну шаль
Накину я тобі на плечі.
Забудьмо завтрашню печаль
У цей травневий теплий вечір.

Хай б'ються трепетно серця,
Немов сполохані пташата,
І пісня буде без кінця,
Так несподівано почата.

Нехай палає нам зоря,
Хрущі вінчаються у вітах,
Не поспішає ніч згорать,
Любов'ю тайною сповита.

А як замовкнуть солов'ї
У світанковому тумані,
Зелені віченька твої
Я цілуватиму востаннє.

Огорне душу щемний жаль
За неправдиві наші речі...
Забудьмо завтрашню печаль
У цей жагучий теплий вечір.

Так повільно, і ніжно, і тихо
Опускається ніч на село.
Причароване Мавчиним сміхом,
Завмирає човнове весло.

Покотився той сміх, наче слива,
Під поривами вітру в траву...
Ти, напевно, у мить цю щаслива,
Ну, а я в невідомість пливу.

Сяють в сутінках перлами очі,
Наче чаші гарячих лілей.
Хто мені оцю ніч напрозорчив
Оддалік суєти і людей?

Перед ким мені бути в одвіті?
Чи тобою? Сумлінням своїм?
Ми, як саваном хмелю сповиті,
Хтось нас трунком омани споїв.

...Те безумство липневої ночі,
Та невтоленність юних бажань!
Так забути бентегу ту хочу,
Так бере за утраченим жаль!

Твоя рука – в моїй руці.
І бачу, як захланно
На світанковій вулиці
Цвітуть каштани.

Їх той пелюстковий вогонь
Знесилить душу,
І я у полум'ї його
Згоріти мушу.

Хоч знаю – все оце обман:
Вогонь каштанів,
Очей незбагнений туман,
Слова останні.

Лиш десь в гнітючій самоті,
На дні розпуки
Знов пригадаються мені
Гарячі руки.

ЗНАЙОМОМУ

Ти маєш машину і дачу,
Коханку на додачу,
Комерцію невелику –
Чого ще треба чоловіку?

А в мене лиш дружина й дочки,
І віршів оцих рядочки.
Ні доларів і ні хати.
Живу від зарплати до зарплати.

Воно б і добре жить "по-людськи",
Але, як-то кажуть: "Дзуськи!"
Не тому, що якийсь недоріка,
Чи, не дай Боже, каліка –

Таким уже народила мати:
Ні крутитися, ні гендлювати.
Але маю я любов велику.
Чого ще треба чоловіку!

У погляді, у доторку, у слові,
В моїх думках, у снах і наяву
Живи, моя нестрачена любове,
Допоки я на цій землі живу.

Пробудь зі мною в radoщах і горі,
Пресвітла і пречиста, як сльоза.
Нехай заблудлі жалісно говорять,
Що вік любові канув в небеса.

Бо де вже їм, обкраденим, пізнати
Її висот незбагнену ярінь.
Згоряти в полум'ї, а потім воскресати,
Щоб знов на тому полум'ї горіть.

Бо де вже їм, не любленим, відчути
П'яних ночей невтоленість святу,
І днів, по вінця сповнених спокути,
Що до тебе ніяк не доросту.

Що кожним подихом своїм і кроком
З тобою прагну стати нарівні...
І це закляття, світле і високе,
Нехай довічним буде на мені.

Наш потяг вповзає у гори.
Тунелі, мости, повороти...
А ранок, як скло, прозорий.
Субота.

Позаду вокзалу сум'яття,
Знервованість і тривога,
Усе, що ввібрало поняття –
Дорога.

Позаду, за тим перевалом,
Покритих лісів габою,
Розлука нестерпна й тривала
З тобою.

А що там, за цим поворотом,
У серці незнаного краю?
Блаженство чекає, гризоти?
Не знаю...

Так хочеться часом забути умовності
І вийти за межі триклятого рацію,
Щоб як в романтичній вкраїнській повісті
Або у романі з далекої Франції

Текли почуття неспинимими ріками,
Дощами, вітрами, а то й ураганами.
Щоб ти за собою в минуле покликала,
І стали ми в віці двадцятім поганами.

І кожній в полях поклонялись травиночці,
Вогню, що зродився між нашими душами,
Щоб ми не ховали гріховну провину цю
За поглядом тьмяним, словами байдужими.

Давай хоч на трохи забудем умовності
І вийдем за межі триклятого рацію,
Щоб як в старовинній вкраїнській повісті
Або у романі з далекої Франції.

У нашій постелі – неначе в пустелі,
Колишньої спраги уже не втолити.
Вистуджують душу думки невеселі:
А як же надалі ми будемо жити?

А як же?

А нащо?

Навіщо забуто
Усе, що нас досі втішало і гріло?
І наш дотеперішній спільний набуток
Любові і приязні вкрадено вміло.

Окрадено пам'ять.

В холодній постелі
Минулої спраги уже не втолити...
Лиш місячне світло малює на стелі
Химерні безовими вітами квіти.

Хай не мине моя любов
На схилі літ в кінці дороги,
Нехай п'янкi її тривоги
Хвилюють серце знов і знов.
Хай не мине моя любов.

В мені ще стільки є тепла,
Як у червневi млосні ночі.
У їх вогні згоряти хочу
До крапельиночки, дотла.
В мені ще стільки є тепла.

Моя душа ще молода.
І почуття ще не зміїли,
Вони ще мають стільки сили,
Як повенева вода.
Моя душа ще молода.

Хай не мине моя любов.
Без неї світ, неначе пуста,
Чи без квіток тернова хустка.
Життя помежи зрад, обмов.
Якщо мине моя любов.

Колишня моя коханка
Прийшла у недільний час:
"Залишусь в тебе до ранку,
Ніхто не побачить нас".

...Того ніхто не почує.
На щастя чи, мо', на жаль,
Що знов у мене ночує
Коханка давня – печаль.

Пробудемо наодинці
Вона і я цілу ніч,
Наповнені аж по вінця
Принадою тайних стріч.

А вранці, у понеділок,
Чекає завія справ.
І кому до того діло,
Хто вчора в мене ночував?

Ах, пробачте, пані гарна і статечна,
Що за поспіхом Вас раптом не впізнав.
Виправдання тут, звичайно, недоречні,
Але скільки відцвіло відтоді трав!

Був я юним, ах, яким колись був юним!
Та і Вам минуло лиш сімнадцять літ.
І ридали в тиху ніч гітарні струни,
Облітав на плечі нам вишневий цвіт.

Ах, які ж бо ми були іще наївні,
Як ще вірили в магічну силу слів!
Віщували нам світанок треті півні.
Провістити спільний шлях ніхто не вмів.

Величаво вийшли щойно Ви із мерса,
Що вмонтився на обочині, мов пес.
Ну, а мій старий костюмчик геть протерся,
І стою зніяковілий я увесь.

Ах, пробачте, пані, все давно забуто:
Білі вишні, плач гітари, тиху ніч...
Ви пробачте і за той предивний смуток,
Що розпачливо хлюпнувся з Ваших віч.

Коли відцвітає жінка, стає на землі тривожно.
Їй хочеться ще любові не тільки від дітей,
Їй ще б весняного грому і поглядів чоловічих,
Нічної млосної втоми, що зцілює від самоти.

Коли відцвітає жінка, трава вибухає з болю.
І падають стиглі каштани на зачовганий брук.
Стає на землі так порожньо, розпачливо і непевно,
Неначе осів на річку дочасно густий туман.

Коли відцвітає жінка, в'януть натомлені крила.
У небо ще б їм шугнути, але у небі – зима.
Січуть хуртовини люті, а думи ячать чайно
І стукає в шибку вітер, неначе приبلуда якийсь.

Коли відцвітає жінка, вмирає іще одна тайна,
Відходить у безвість зірка, котрої ніхто не відкрив.
Чекають вуста її спраглі на трунок п'янкий гріховний
Під сірим покровом ночі на роздоріжжі надій.

Вже п'ятий день ідуть дощі.
Клубочаться у горах хмари,
Немов заблукані отари,
Чи розтривожені хрущі.
Вже п'ятий день ідуть дощі.

Промокли сни старих ялин,
Нема ні затишку, ні сховку
Ані людині, ані вовку,
І на душі гірчить полин.
Промокли сни старих ялин.

З якого ви такого зла
Мене зустріли так, Карпати,
За що взялися покарати,
Звідкіль неприязнь проросла?
З якого ви такого зла?

Де килим ваших дивних трав,
І келих днів, смарагдів повен?
Пливе намет мій, наче човен,
Поміж заплаканих отав.
Де килим ваших дивних трав?

Та вірю: будуть ще свята,
Заручини тепла і літа.
І тою певністю зігрітий,
Що десь за горами світа.
Та вірю: будуть ще свята!

Минає літо.

Тихо і урочо
Перецвітають дні в багрянцеві тони,
Душа дощів і смутку ще не хоче,
Але грядуть, непрошені, вони.

Погаснуть неба сонячні коралі,
Впаде додолу листя золоте,
І в їх такому жовтому хоралі
Моє минуле снігом замете.

Усе на цій землі, на жаль, не вічне,
Проходять весни, осінь і зима...
Ще вчора жив неначебто у січні,
А нині от і літа вже нема.

...Минає все, лиш пам'ять застається,
Вона і гріє, й мучить, і щемить...
Нехай і я у закутку чийогось серця
На цій землі побуду ще хоч мить.

З Роберта Різдєстєвєнського (Росія)

Спілий вітер
 повіяв протягом

І пішов за моря...
Наче
 тверда полиця потяга,
пам'ять
моя.
У вагоні
 пісні відзвучали,
сяють зірки.
До мандрівок я звик.

І печалитись

мені
не з руки.
Цей тягар
 транзитного побуту
так до душі...
Тільки жаль,
 все частіш

І раптово так
сходять товариші.
Я кричу їм:
 "Куди ж ви?!"
 Зостаньтесь!.."

Порожнеча німа.

Позникали на вічних станціях,
Були —
й нема...
Замість них
з правотою безпутньою,
роздивившись кругом,
незнайомі
і юні супутники
обживають вагон.
Мчитьсся потяг лугами воскреслими,
і на помах руки
все гримлять і гримлять під колесами
стики
років.
А якось-то
у грудях
предивно
стане пекти.
Зрозумію,
мені неодмінно
треба зійти!
Тут.
На першій, що трапилась, станції
життя скло...
Та в летючих вагонах
зостанеться
І наше
тепло.

Коли жита високі переспіють,
Відтужить в небі журавлиний клин,
Я сам, як осінь, раптом посивію,
Ввійду в туман чи вечорову синь.

Ось був – і зник, розтанув у безмежжі.
Нехай дощами плачуть небеса, –
Усе, чим жив, що у душі мережив,
Скосила літ невидима коса.

Але ж я був і є у цьому світі!
В кущі калини, подиху зела,
В твоїх очах, слюзами перемитих,
В курних стежках батьківського села.

Не згинув я, як той невдаха – обрин,
А тихо відійшов за ту межу,
Звідкіль по іншому проглядується обрій –
І в пам'яті, хто знав мене, живу.

З Василя Зуйонка (Білорусь)

Спливає звук, а думка застається –
Як древо в шелестінні золотім.
Ось так і мій листок колись зірветься
На рубежі німої темноти.

Не треба сліз. І слів не треба плоских...
Над пилом придорожньої трави.
Хай на прощання прозвучить Чайковський,
Хоч не почую я –
 так чуйте ви!

Крізь небуття спливе акордом Шоста
І винесе на тую бистрину,
Де віддзвенить у блисках міді поступ,
Щоб знов вернуть бездушно в тишину.

Піском сипучим сипонеться скерцо
На віко, наче злива молода,
І спалахнуть, як веселкові скельця,
Мої роки, що збігли, як вода.

Над головою пісня піднесеться,
Кружляти буде тихо...

 Так бува
Самотній птах сідає з піднебесся
На крону, що уже стяла пила.

В мовчанні друзі розійдуться скорбнім,
Мені ж – на кожен день одвічний хліб:
І тіні, наче згустками акорди,
І музика холодна, мовби лід.

Та інколи ще жінка одинока,
Де сірий камінь підніма плече,
Заклякне, може, в спомині глибокім,
В безсонній тузі, що як сніг, пече.

Звучить в мені всі дні мелодія осіння,
Звучить сумний мотив непрощених дощів.
Неначе хтось в душі невидимий посіяв
Так несподівано й невчасно прикроці.

Промоклі до рубця, стоять тривожні липи,
Зрива холодний вітер з них пожовклий лист
І чуються довкіл чийсь благальні схлипи...
То плаче сірий дощ чи недалекий ліс?

Чого б йому отак, сердезі, побиватись?
Що скоро прилетять з морозами сніги,
Впадуть на землю його багряні шати
І він залишиться до сорому нагий?

Але хіба йому оця зима уперше?
Вже стільки їх було таких жорстоких зим!
А він собі стоїть, небесну вись підперши,
Лиш невблаганний час володарює ним.

ОСІННІ ТРІОЛЕТИ

1.

Котить хвилю жовте диво
На задумані ліси,
На зелену літа гриву
Котить хвилю жовте диво,
Де відкрито, де зрадливо,
Злотоцвітом моросить.
Котить хвилю жовте диво
На задумані ліси.

2.

Небо лле блакитні сльози,
Стерні мокнуть в напівсні.
На роз'їдженій дорозі
Небо лле блакитні сльози,
Де в зневір'ї та в знемозі
Йдуть сумні мої пісні.
Небо лле блакитні сльози,
Стерні мокнуть в напівсні.

3.

День зачах на сконі літа,
Впало золото у млу.
Затужилося за світлом –
День зачах на сконі літа,
Наче недругом розлито
Смолянистий чорний тлум.
День зачах на сконі літа,
Впало золото у млу.

ОСЕНІ НАШОЇ МИТЬ

1.

Наливаються яблука
Соком земним аж по вінця,
Спочатку гірчать,
За тим червоніють і ждуть,
Щоб Спасівка тихо
Прийшла у сади і домівки,
І літепло літа
Потроху зійшло на туман.

І час торжества їх
Настане тоді неодмінно,
Повториться все,
Що сталось колись у раю:
Ходитимуть садом
Сучасні Адами і Єви –
Від подиву листя
Жовтітиме аж до зими.

А що тут незвичного –
Яблука просто допіли,
В них юна жага
Вишумовує світлим вином.
І котяться селами
Гамірні хмільні весілля,
Настала для них
Неповторно-блаженна пора.
Облишу турботи,

Гайну і собі за вітрами,
Що струшують яблука
В теплі долоні землі.
Побуду тихенько
На вашім веселім весіллі,
Чекаючи поки
Весною сади зацвітуть.

2.

Плющем поросла стежка
І на городі сонях,
І на щоці твоїй
Сполохана сльоза –
Усе переплелось
В мелодію незнану,
Збудило тихий щем,
Немов укус бджоли.

Впаду на лева трав
І проросту росою,
Нехай ідуть дощі
На молоду журу.
Прощу тобі усе,
Окрім святої ночі,
Що поділила час
На "вчора" і ""колись".

Вже вишня одягла
Ледь пожовтілий вельон,

Співають сороміцьке
Непрохані свашки,
А угорі сія
Така космічна вічність,
Що хоч зайти у церкву
І Богу помолись.

За те, що є й що буде,
І за своє минуле,
Можливо, стане легшим
Прожитих днів тягар...
Вдивляються услід
Чиїсь в півнеба очі,
І ласкою проймають,
І манять, як тоді.

3.

Наче сонце,
Вже літо скотилося до горизонту.
Відшуміли жнива,
Посивіла у річці вода.
Пахне вільгістю ліс
І у білім ранковім тумані
Розбрелися гриби,
Та вже так, що не зразу знайдеш.

По коліна в росі
Переповнений спомином ходиш,
Колобродить туман.

Колобродять думки, як вітри.
Поміж юних беріз
Заблудитися б раптом навічно,
Хай гукають собі
І шукають собі – не знайдуть.

Від суєтних суєт,
Що втомили і тіло, і душу,
Безневинних боргів,
Що не в змозі за всіх оплатить,
Наче сивий туман.
Розчинитися б раптом на сонці
І росою упасти
У теплі долоні землі.

Щедре літо пройшло,
Пахнуть думи, як осінь, димами.
І нема вороття,
Заросли у минуле стежки.
Боровик, наче дід,
Під березою хитро сміється:
Ми з тобою брати,
Ловим осені нашої мить.

4.

Калина ронить цвіт
На береги печалі.
Несе його в світи
Невпинна течія.

Останній тихий зойк
За юними вітрами
Зривається із віт
І в небутті зника.

Вирує білий день
До смутку не готовий.
Така навкруг блакить,
Аж хочеться ридать.
Пелюстковий полон,
Пелюсткові надії,
Та сонце вже із літа
До осені летить.

Аж раптом ніжний голос
В мені запалить свічку,
І я під світлим полум'ям
Спливатиму, як віск,
І йтиму навмання,
Немов сліпий прочанин,
До берега життя,
Де радощі й печаль.

Де із хрешатих літ
Лягла тоненька кладка.
Хитнешся – і прощай!
Збагнеш лише тоді,
Як щемно і цілюще
Калина гоїть душу,

Коли червоні грона
Заглянуть у вікно.

5.

Одинокий листок,
Як вітрильник у синьому морі,
Під поривами вітру
Куди – невідомо пливе.
І махають йому
Пожовтілими вітами клени,
Залишаючись міцно
Прикоріненими до землі.

Їм стояти отут,
Наче вірна і вічна сторожа,
Підпирати плечима
Тремтку піднебесну блакить.
Доки вистачить сил,
Проводжати листки в невідомість
І чекати снігів,
Які десь із-за обрію йдуть.

Захурделить зима,
Стане холодно так і сльотаво,
В сірім мареві хмар
Все потоне: і небо, й земля.
І скрипітимуть важко
Од вітру утомлені клени,
Думу думати будуть
Про той одинокий листок,

Що неначе вітрильник
Потонув у блакитному небі,
І немає слідів,
Може, десь у космічних світах
Він зробився для нас
Невідкритою досі планетою
І пливе в невідомість,
Як ми в невідомість пливем.

6.

Цю осінь
Недарма поети зовуть золотою:
Палають дерева
Якимось правічним вогнем,
А спілі каштани
Болідами падають долу
І гупають лунко
В усіяний листям асфальт.

А сонце щоднини
Ще так по-серпневому світить,
В лісах уродило грибів,
Хоч косою коси.
Димить на городах
Підпалене кимось бадилля,
І яблук зимових
Ще доста в багряних садах.

Ця осінь
Ще сповнена світлих надій і омани,
Що буде так завжди,
І десь заблукають сніги,
Та дихає небо
Такими близькими вітрами,
Від подиху того
Тонке павутиння бринить.

А поки що золотом
Всіяне тихе довкілля:
І сонце, і листя,
І в стиглих каштанах асфальт.
І так на душі
І спокійно, й безпечно, й урочо,
Що хочеться жити довічно
На цій непорочній землі.

ЛЕЛЕКИ

Покидаючи гнізда, відлітають лелеки,
У захмаренім небі тане масво крил.
Сумом душу проймає їх розпачливий клекіт,
Дай же, доле, снаги їм, долетіти дай сил!

У країни заморські, у оспіваний вирій,
Де немає морозів, не лютує зима.
Не покиньте в дорозі їх надія і віра,
Що прекрасніш країни України нема.

Лелеки, лелеки, через бурю і спеку
Повертайтеся додому, до покинутих гнізд.
Лелеки, лелеки, нам прощальний ваш клекіт
Долинає здалеку, немов благовіст.

Відлітають лелеки, загоряється осінь,
Щось шепоче дощами пожовтілий наш сад.
Прилітайте, лелеки, ми уклінно вас просим,
Молодою весною на Вкраїну назад.

Крізь холодну розлуку будем вас виглядати,
Хоч проляжуть між нами ще сніги немалі.
Прилітайте, лелеки, до батьківської хати,
Бо немає на світі нам рідніше землі.

Минуться теплі дні, негадано й невчасно
На посмутнілу землю впадуть рясні дощі.
Палітра спілих трав од тих дощів погасне,
Медово у садах запахне дух вошин.

І журавлиний клин у небі закурличе:
– Курли... курли...

Куди проліг їх дальній шлях?
І те сумне "курли", як ця земля, – одвічне,
На цілу довгу зиму залишиться в полях.

Блукатиме в ярах, у снігових заметах,
У завиванні вітру в натягнутих дротах.
В морозну люту ніч в саду моїм ранета
Полине в небеса, немов журливий птах.

Таких снігів ще не було ніколи,
Ні в давніх снах, ні вчора, наяву.
Стоять дерева світло-празникові,
І я між них розгублений стою.

Засипало стежини всі й дороги.
Куди брести у білій самоті
В передчутті прийдешньої тривоги?
Бринять, як струни, сосни золоті.

Під легким вітром, тихим і несмілим.
На це весілля сонця і снігів
Мене дерева в свідки запросили,
А я, на диво, раптом постарів.

Стою отут, розгублений і кволий,
Серед снігів, дерев і самоти...
Таких чуттів ще не було ніколи:
І треба йти, але куди йти?

МІНІАТЮРИ

Так холодно, аж терпнуть зорі,
Аж синій іній струшується з віт.
Думки і ті, як марево, прозорі,
Змерзаються на лід.

Поміж реклами снікерсів і акцій
Раптово так, як у полях гроза,
На весь екран – пахучий цвіт акації
У діамантових сльозах.

І випаде
 тернистою дорога.
Болітимуть і ноги, і душа.
Та не збагнеш із часом:
 А для чого
Так невситимо, вперто поспішав?

Газети знову бісяться:
 – То де ж в країні лад?
...А ген підняв на Місяці
На вила брата брат.
І що б отам ділити їм –
Космічний сірий пил?
 Допоки світ цей житиме
На ешафоті вил?

Так прикро стало помічати,
І до того я ще не звик,
Що поселився в мені пихатий
І некерований двійник.

Він, знай, вигулькує раптово,
Коли його ніяк не ждеш,
Лихий на вчинок і на слово,
Без стриму всякого і меж.

Уже і сам тому не радий,
І сором палить, і печаль,
Що двійникові дати раду
Не можу часто я, на жаль.

Стомивсь в роздвоєності жити
Від перманентної війни,
Не в змозі людям пояснити,
Що то не я, а мій двійник.

Пригадалася давня дискусія
про фізиків і ліриків,
Кому з них належить першість
на цій розпрекрасній землі...
А час усе біг розмірено,
подеколи зворохоблено,
І тим запитальним знаком
особливо не переймався.
А час усе біг невпинно
з минулого в майбутнє,
Підсаджував на постаменти
нових богів і вождів.
...Непотрібними стали фізики,
непотрібними стали лірики,
Тепер у пошані торговці
і совістю, й ганчір'ям.
І так на душі тривожно,
і так на душі порожньо,
Що хочеться закричати
на весь прагматичний світ:
– О, як нам бракує фізиків,
і як нам бракує ліриків
На нашій такій прекрасній,
зворохобленій землі!

Колись іще, як ми листи писали
Коханим, матерям, знайомим, друзям,
В гуртожитки, готелі, на вокзали
Приходила до нас примхлива Муза.

Бо так слова хотілось підібрати,
Щоб не на мить вони були – на вічність,
І їх читали наші адресати,
Немов акорди слухали музичні.

Ну а тепер шлемо лиш еСеМеСки.
Яка там Муза і які акорди!
Це наче прирівняти з храмів фрески
До трафаретних вуличних біг-бордів.

... Дістану переповнену до краю
З листами пожовтілими валізу,
Своє минуле знов перечитаю
Від самого вершечка аж донизу.

Постане з небуття коли й з ким знався
У непростій життєвій веремії
І зрозумію: на мені вина вся,
Що розгубив їх, мов дитячі мрії...

Щоб відновив душевну рівновагу,
Хтось хай би еСеМеСнув, як не пише.
А я усім засвідчую повагу
Оцим своїм недосконалим віршем.

ТИПОЛОГІЧНІ ЗАМАЛЬОВКИ

I.

Вважав – людина він хороша:
Любив дітей, кохав дружину.
І не вродився той вельможа,
Перед яким прогне він спину.

І був ще, звісно, патріотом,
Вкоріненим у рідну землю.
І нею вдень і в нічку темну
Не торгував вроздріб і оптом.

За неї часом був готовий
Умовностей порвати пута,
У визначальний день межовий
На себе взяти всі покути.

...Та серед клопотів щоденних,
В турботах про дітей, дружину
Ні разу в прірву не поринув –
Прожив покірливо – смиренним.

А час спливав, як за водою,
Літа замулювали будні.
В суперечці з самим собою
Слова знаходились облудні:

От-от, мовляв, іще хоч трохи
І сутності своїй дам волю!..
Намріявся отак уволою,
Аж гульк...
Уже в кінці дороги.

II.

З Іспанії приїхав "патріот"
У милу його серцю Україну.
За неї він пішов би до загину,
Та от...

Він у світах уже багато літ,
Пізнав рублю ціну, пізнав і євро.
За них поклав чимало сил і нервів.
Здобуткам і утратам втратив лік.

А все ж вело, вело його в світи.
Омріяний хороший заробіток
Для себе, для дружини і для діток,
Немов зоря, у темені світив.

Та марив Україною.

У сні

За нею був готовий хоч до згину,
Випростував зболілу в наймах спину.
...І прилетів, як птаха навесні.

А тут...

А тут усе у нас не так.
Не так живемо, думаємо, творим,
Як за далеким окіяном-морем.
Не проглядається звеличена мета.

...Хоча відтоді збігла низка днів,
А ті слова печуть мене і палять.
І повертає у минуле пам'ять.
І вивертає все, що в нім на дні.

Було й собі податися у світ,
У той оспівано– жаданий вирій,
Щоб повертатися в любові щирій
Додому через енну кількість літ.

Щоб наче той знайомий "патріот",
Приїхавши на кілька днів з чужини,
Свій край любити майже до загину...
Та от...

Живу собі, як дозволяє час,
Як всі, хто не покинув Україну.
Потроху забудовуєм руїну,
А "патріоти" судять-гудять нас.

І докоряють гірко повсякчас.
Що ми не так і думаємо, й творим.
Здається їм: ми безнадійно хворі...
І хто суддя, який розсудить нас?

БАТУРИН

В краю Баргузинськiм, пiд небом похмурим
Зустрілось село непримітне – Батурин.

Село, як село. Край битого тракту.
Ніколи я більше сюди не потраплю.

Хати почорнілі, двори – тирловища,
В оточенні сопок, то нижчих, то вищих.

А там, де іржавіє напис: "Батурин",
Величного храму здійснюються мури.

Обшарпані вітром, обмиті дощами,
І вибиті вікна – мов зяючі рани.

Отут у засланні жили декабристи,
Спасенної ждучи із поштою вісті.

Плекали надію на славу чи слово
І тільки могила забута Шимкова*

Нагадує мовчки про людську минуцiсть...
А ми ж бо гадаємо, що невмирущi.

**І. Ф. Шимков – активний учасник Товариства об'єднаних слов'ян, після повстання Чернігівського полку відбував каторгу і жив на поселенні в Батурині, де й помер.*

Чому ж схвилював ти мене так, Батурин?
Це небо похмуре, обшарпані мури...

Чому так думкам стало раптом тривожно,
І хто мою пам'ять отут розстриножив?

...Лежать десь в самісінькім серці України
Не знищені часом священні руїни

Козацької вольниці стольного міста,
Де музика часу лунає врочиста.

Де погук шабель, що їх предки святили,
І злим яничаром розриті могили,

Звідкіль і ганьба наша, й вічная слава
На трактах сибірських церквами постала.

*Замість обіцяних прав і свобод
Я отримав ідентифікаційний Код.
Ніколай Колєв-Босія.*

I.

Доведеться тепер від імен-прізвищ одвикать
І жити пронумерованими,
Наче якісь ЗеКа.
Дехто думає нині (крий Боже): а був резон
Позбуватися ненависних
Гулагівських зон,
Щоб раптом сталася трансформація ся
І зробилася зоною Україна вся?
Чи, може, кермують нами досі не ті (ще ті),
Не праведні (як себе виставляють),
Не святі,
Що так самовіддано і благоговійно так
Полюбили вони над усе
Сатанинський знак?
Й замість виборюваних віками прав і свобод
Дали народів
Ідентифікаційний
Код.

II.

І живу я тепер під номером енним,
Немає навіть

Національності в мене:
Прибрали з паспорта графу
Відповідну.
Якби ще й мову забув свою рідну,
Ото б уже мали із того втіху!
А я ударю об землю лихом,
Поїду собі
До батьківської хати,
Щоб сили і віри там набратись.
У дворі споришевім,
За похиленням тином
Оживає в мені все українне.
І нікому повік його не відняти.
Як не відняти
Ні батька, ні матір.
Повертаюся звідти у певності й надії,
Що лихо мине і знов посвітліє.
І не злякати нас
Безпам'ятством коду,
Доки б'ють джерела
Роду й народу.

*Завдячуючи письменнику-краєзнавцю
Григорієві Дем'янчуку, відкрив для себе
цікаву постать односельця Михайла Тризни-
Яцковського, він же Михалко з-над Случа,
котрий у другій половині XIX століття зі
своїї поліської глибинки обстоював україн-
ськість перед київським малоросійством.*

Та невже ж нам по колу, по колу, по колу, по колу,
Наче коням в манежі, і далі похмуро брести,
Коли совість народу і мову його веселкову
Прицвяховують знов на свої бузинові хрести?

Коли стольний мовчить, або скиглить собі потихеньку,
І випрошує ласки з чужинських облесливих рук,
А нові малороси готові продати і ньеньку
Без докорів сумління і жодних сторонніх спонук.

Коли вже в Україні так мало зосталось Вкраїни,
А з високих трибун лише патока слізна тече...
Уставайте, Михалки, з духовної сеї руїни,
Підставляйте своє провінційне синівське плече.

З-над Случа подавайте свій голос і Стиру, й Горині,
З-над Черемоша й Стрипи, Боржави, Прута і Стрия,
Не дрімайте на Ворсклі, Острі, на Орелі й Тясміні,
На Самарі й Інгулі хай істина всіх осія,

Що ми є українці з правіку й донині, й навіки!
Доки мова жива – невмирущі на рідній землі.
Полум'яних сердець своїх злиймо і річечки й ріки
У великий народ – не в якісь малороси малі.

І нехай шаленіють собі від безсилої злості.
Нам робити своє – через терни в майбутнє іти.
Східняки й западенці, бандерівці і запорожці,
Воскрешаймо Вкраїну, підносьмо її над світи!

З Бертольта Брехта (Німеччина)

ПРИСТОСУВАНЦЯМ

Щоб не позбутися кусня хліба
В часи наростаючих утисків,
Дехто вирішив, не говорячи більше
Правди про злочини влади,
Здійснені, щоб зберегти своє панування,
Так само поширювати
Брехню власть імущих, інакше кажучи,
Нічого не викривати, однак
Нічого й не прикрашати.
Той, хто діє таким чином,
На перший погляд справді вирішив
Не зраджувати себе навіть в часи
наростаючого
гніту,

Але насправді
Він тільки вирішив
Не втрачати кусень хліба. Отож ця
його рішучість
Не говорити неправди віднині допомагає
йому
Замовчувати правду. Звісно так
Може тривати недовго.
Але навіть у той час,
Коли він прошкує канцеляріями
і редакціями,

Лабораторіями і заводськими дворами
з виглядом людини,
З уст котрої не може вирватись неправда,
Він уже шкідливий. Той, хто, дивлячись
на кривавий злочин,
Не моргне оком, тим самим свідчить,
Що не відбувається нічого особливого,
Він допомагає страхітливому лиходійству
виглядати чимось малозначущим,
Начебто дощ,
І чимось невідворотнім, начебто дощ.
Так уже своїм мовчанням
Він підтримує лиходія, однак невдовзі
Він помічає, що, щоб не позбутися кусня
хліба,
Потрібно не тільки замовчувати правду,
Але й говорити брехню.

Його, котрий
вирішив
Не позбуватися кусня хліба,
Гнобителі сприймають без усякої
недоброзичливості.
Ні, він не відчуває себе підкупленим.
Адже йому нічого не дали.
У нього просто нічого не відняли.
Коли на бенкеті у володаря
Улєсливець розявляє пащеку

І люди бачать залишки пригощання,
що застряло у нього в зубах,
Його похвала викликає недовіру.
Але похвала того, хто ще вчора ганив
І не був запрошений на бенкет
в ознаменування перемоги,

Куди цінніша.
Адже він друг пригноблених.
Вони його знають.
Він – то скаже все правдиво.
Він промовчить тільки про не варте слів.
І ось він говорить,
Що немає ніякого гноблення.
Вбивця найохочіше
Підкупує брата вбитого
І змушує його заявляти,
Що причиною смерті була черепиця,
яка випадково зірвалася з даху.
Ця нехитра брехня
Виручає того, хто не хоче позбутися
кусня хліба.

Та не дуже надовго. Незабаром
Доводиться вступати в жорстоку бійку
З усіма, хто не хоче позбутися кусня хліба...
Бажання брехати тепер замало.
Потребується вміння брехати
і особлива любов
До цієї роботи.
Із прагненням не втратити кусня хліба
змішується прагнення

Оволодіти особливим мистецтвом:
Сказати неказане
І надати таким чином
Смислу беззмістовній балаканині.
Доходить до того, що йому доводиться
Вихваляти гнобителя голосніше від усіх,
Оскільки висить підозра,
Що колись-то раніше
Він образив гноблення. Отож
Той, хто знає правду, стає
найстрашнішим брехуном.
І це триває до тих пір,
Допоки не прийде той, хто викриє
його
В колишній чесності, в минулій порядності,
І тоді він позбувається кусня хліба.

ПРИТЧА ПРО МУДРІСТЬ

Колись я знав одного чоловіка,
Котрий, посаду маючи високу,
На всю округу був щонаймудрішим.
Він кожне слово промовляв доречно
І суд чинив так справедливо,
Що й Соломон йому б позаздрив,
Якби не вмер хто знає скільки років тому.
Був чоловік, коли сказати точніше,
Всевидачим, всезнаючим, всевміючим.

Аж раптом "попросили"
Його з тієї славної посади.
Бо здавна так ведеться:
На кожного все... все...все...
Знаходиться най...най...най...

І сталося диво:
ВІН перетворився
У непримітного простого чоловіка.
І голос геть зів'яв, і погляд потьмянів,
Поникла колись вражаюча постава.
А надто думки й слова
Зненацька втратили логічність,
Зробилися аморфними, без стрижня.

...Коли дивлюсь на нового трибуна,
Я згадую отого чоловіка.

ПРИТЧА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

З дитячих літ мене постійно вчили,
Що я на цій землі за все відповідаю,
Або ще говорили:

– Коли не ти, то хто ж?

І я повірив:

Коли не я, то хто ж?

Прагнув жити у злагоді з цією вірою.
Хоча не завжди те вдавалось:
Благими намірами вистелена дорога в пекло.

Але потроху згорало серце на вогні тієї віри,
Яку проніс через найкращі свої роки.

(...Колись перед болгарином ужив я слово "кращий".
На що він запитав: про злодія ідеться, крадія?
А може, в цьому суть глибинна:
Украв у себе щонайліпші роки)...

І от, коли розтанули літа ті за туманом,
Змінилися обставини і люди,
Пролунало
– Живіть заради себе, в цьому істина,
Щасливим буде кожен – щасливим стане світ.

І спробував я жити, як навчали...
Скільки втіхи –
На цій землі лише за себе відповідати!
О, як позаздрив тим, хто зрозумів
Цю істину раніше!

Аж по якомусь часі відчув,
Що і за мене ніхто не відповідає...

І стало страшно.

1. КОЛИСЬ ДАВНО

Колись давно, ще на зорі своєї юності,
Почув від когось,
 навіть пригадую тепер від кого,
Але не в тому суть, а суть у словах,
Які почув на зорі своєї юності,
 і котрі відтоді не давали мені спокою,
Носив їх у собі, наче кривавицю:
"Найжорстокіші люди – діти".
Відтоді, впродовж багатьох років
Вони рознуртовували мене
 своєю оголеною беззахисністю.
Я вдивлявся в кожне дитяче обличчя,
Намагаючись знайти підтвердження
Почутим у далекій юності словам.
 Аж ось оце недавно,
 після довгої розлуки,
Будучи вже сам батьком дорослих дітей,
глянув у очі своєї матері.

2. СТУПАЮ НА ГОСТРІ ЛЕЗА РАДІОАКТИВНОЇ ТРАВИ

Ступаю на гострі леза радіоактивної трави
 і сам стаю електричним.
Тіло моє сповнюється зарядом невимовної сили.

Воно бубнявіє, як брунька на дереві,
І ладне от-от вибухнути,
Зникнувши в німотному забутті,
Або гнівом спопелити безумців,
 котрі змусили мене ступати
На гострі леза радіоактивної трави.
О, доле, не дай моїм внукам
 іти цим шляхом!

3. ТАК БЕНТЕЖНО І ПРИКРО СТАЄ НА ДУШІ

Так бентежно і прикро стає на душі,
Коли одного травневого ранку
За вікнами нашого незбудованого дому
Раптово спалахують свічки
непосаджених нами каштанів.

БАЛАДА ПРО ХАТУ

Ввійшла. Несміло двері причинила:
– Пробачте, як скажу вам що не так,
Давно по кабінетах не ходила –
Мене лякає їхня пишнота.

Учора син подав сюди папера,
Що продаються хата і город...
То я прийшла до вас ото тепера,
Щоб тій об'яві дати поворот.

Усеньку ніч – повірите? – не спала,
Проплакала, що вже й немає сліз,
А вранці сину все-таки сказала,
Щоб він мене у город той не віз.

Розсердився, завів свою машину
І слід од нього у дворі простиг...
Та ви не думайте, я вибачаю сину –
Він добрий в мене, чемний і простий.

Невістка теж – чого гнівити Бога,
І роботяща й тиха... Як дочка!
Жила б у них, не думавши нічого...
Ну що старій ще кращого чекать?

Та й синові не був би людський сором.
Он по селу вже плещуть язики,
Що наче матір він покинув хвору,
Невдячний виріс, бачите, який!

А я стара, та свій ще маю розум,
І тим балачкам відаю ціну...
Та часом в душу так війне морозом,
Що всенький світ за самоту виню.

Ото й кажу, що цілу ніч не спала,
Проплакала, що вже й не маю сліз.
А вранці сину все-таки сказала,
Щоб він мене у город той не віз.

Бо як же я без хати і городу.
Людей, з якими прожила свій вік?
Одна дорога вже мені – до роду,
Що в сосняку впокоївся навік...

...Взяла "папера" й начебто приснилась.
Пішла... А десь в обрамленні ялин
Ще довго хата вікнами світилась,
Чекаючи, коли приїде син.

ЗАМОК СЕМАШКА В ГУБКОВІ

Усе підвладне часові. Стою.
А вітер вічності довкіл шугає
І лащиться, мов пес. Камінним краєм
Ступнеш необережно – і в раю,
Чи, може, в пеклі випаде забутись
Без каяття й колінної покути.

Прозорі води тихого Случа
Сховають тайну. Прийшлому не скажуть,
Як татарву колись поклали вражу
Тут козаки. Горить на дні свіча
Через віки. Й ніколи не погасне,
Ні в темні дні, а ні у ночі ясні.

Із стін руїни висне лобода.
Сerpнeвe сонцe невмoлимo пaлить,
Дoкoнyє. Мoв бунтaрі нa пaлі,
Нaстрoмлєні думки. Нeмoлoдa
Пaсe кoрoвy пoблизy сeлянкa.
І щo їй ці вітри стoлїть нaд зaмкoм!

Семашка роду згублені сліди
Її уже віддавна не тривожать.
От чоловік приплентас, крий Боже,
П'яний додому – жди тоді біди.
Хоч зараз би та головою – з кручі,
Нехай нещасну більш уже не мучить.

Шумлять вітри. Ввижаються вельмож
Наряди пишні. Збуджені панянки.
Бали веселі, музика до ранку –
Було усе колись отут... Та що ж?
Збігають за Случевою водою
Часи творіння і часи розбою.

Усе покрите мороком. Орли
Давно не озиваються на скелях.
Лиш чутка перебігла по оселях:
Ганчір'я вкотре німці привезли
Гуманітарне. В небутті Семашку,
Напевно, як мені, нестерпно важко.

Горить свіча. І стогони століть
Ледь чутно із руїни долинають
І сіються довкола. Полинами
Просякнуте повітря. День стоїть
Спекотний. Хоч і собі та з кручі – в воду...
Болить мені. А як болить народу!

*Відомий у світі астроном Іван Климишин готовий
продати названу на його честь планету тому,
хто профінансує видання його книжок.*

З газети.

Продається планета зі йменням знайомим – Климишин.
Огортає поволі незмірно глибока печаль.
Мій навчителю добрий у мандрах карпатських колишніх,
Із небес опускатись на землю хіба Вам не жаль ?

Ах, пробачте безтактність! Жертовність мені ця знайома.
Навіть душу продати готовий був сам я не раз,
Та жахався того, і тремтів, як трепета, в судамах,
І надією жив, що ніколи не прийде той час.

Щоб минувся цей розпач, давайте зберемось у гори,
Де схололі у травах згубилися наші сліди,
Біля ватри присядемо, тихо собі поговорим
Під привабливий спів струмкової живої води.

Хай із сутінків літ прийдуть знову смереки –царівни,
Зцілять шумом зеленим від втоми й щоденних суєт.
І збагнемо ураз: перед прозою буднів ми рівні
Повелитель планет і якийсь провінційний поет.

І повіримо в те, що рукописи ні, не згоряють,
Хоч спалити їх прагне вогонь забуття що є сил,
На полицях запилені скромно лежать собі скраю,
Щоб подати потомкам колись і свої голоси.

Щоб минувся цей розпач, давайте зберемось у гори,
Де схололі у травах згубилися наші сліди,
Біля ватри присядемо, тихо собі поговорим
Під привабливий спів струмкової живої води.

ЖИВИЦЯ

Бурштинові краплі
Стікають по шорсткій корі –
Так боляче соснам,
Кривавиться кожен їх поріз.
І тіло стає
Невимовно легким і прозорим,
Всихає і трухне
Задовго іще до пори.

Отак безупинно
Збігає по краплі життя,
Неначе із сосон
Збігає живлюща живиця.
Вже ледь туманіють
Знайомі до рисочки лиця...
А скільки їх час
Невблаганний у мене відняв!

Та от уже діти
Дорослими стати спішать.
І радує погляд
Ота дозріваюча поросль.
В тумани й мені
Вирушати уже, мабуть, скоро,
І пахнуть живицею
Думи мої і душа.

Своїх пісень я ще не виспівав,
Не вичерпав свого життя до дна.
Тривожним деревом

СТОЮ НАД ВИСПОЮ,
Надії й спомини – моя рідня.

Все, що було й що буде –
не клену його,
Бо в цьому смисл одвічний і простий:
Корінням спраглим
виростать з минулого,
А кроною –
у завтрашнє рости.

ЗМІСТ

Зі своїх літературних задвірків.....	3
На день народження собі.....	6
"От же сталося! Ну ж бо сталося...".....	8
"Простіть мені, впокоєні і суші...".....	9
"Як той прибудний пес, у реп'яхах і струпі...".....	10
Запрошення додому.....	11
Батькам.....	12
"Збирався давно вже, та, зрештою, все-таки їду...".....	13
"Райцентр. Автобус...".....	15
"Земле древлянська, чолом тобі, страднице...".....	16
"Висихає під верболозами річка мого дитинства...".....	18
Літа охолодили душі.....	19
"Відлунням давньої пори...".....	20
Спогад дитинства.....	21
Тріюлеті.....	23
Навіяне старою фотокарткою.....	24
"Низинною вільгістю дихають вільхи...".....	25
"У просині ранку не спить уже хтось...".....	26
"Прохолюла піч за декілька літ...".....	27
"А ви бачили, як помирають дерева...".....	28
"Скільки жити ще буду – не знаю...".....	29
Містична балада.....	31
<i>З Юрки Гаврука (Білорусь). Одвічні муки</i>	33
"І прийшла до мене жінка...".....	34
"Чи те й справді було...".....	35
Полісянка.....	36
"А гроза над ближнім лісом...".....	37
Романс.....	38
"Так повільно, і ніжно, і тихо...".....	39
"Твоя рука – в моїй руці...".....	40
Знайомому.....	41
"У погляді, у доторку, у слові...".....	42
"Наш потяг вповзає у гори...".....	43

"Так хочеться часом забути умовності..."	44
"У нашій постелі – неначе в пустелі..."	45
"Хай не мине моя любов..."	46
"Колишня моя коханка..."	47
"Ах, пробачте, пані гарна і статечна..."	48
"Коли відцвітає жінка..."	49
"Вже п'ятий день ідуть дощі..."	50
"Минає літо..."	51
<i>З Роберта Рождественського (Росія).</i>	
"Спілий вітер повіяв протягом..."	52
"Коли жита високі переспіють..."	54
<i>З Василя Зуйонка (Білорусь). "Спливає звук, а думка застається..."</i>	
"Звучить в мені всі дні..."	57
Осінні тріолети	58
Осені нашої миті	59
Лелеки	67
"Минуться теплі дні..."	68
"Таких снігів ще не було ніколи..."	69
Мініатюри	70
"Так прикро стало помічати..."	71
"Пригадалася давня дискусія"	72
"Колись іще, як ми листи писали..."	73
Типологічні замальовки	74
Батурин	77
"Доведеться тепер..."	79
"Та невже ж нам по колу..."	81
<i>З Бертольта Брехта (Німеччина). Пристосуванням</i>	
Притча про мудрість	87
Притча про відповідальність	88
Уїтменівські мотиви	89
Балада про хату	91
Замок Семашка в Губкові	93
"Продається планета..."	95
Живиця	96
"Своїх пісень я ще не виспівав..."	97

Літературно-художнє видання

БОРОВЕЦЬ БОРИС ТИМОФІЙОВИЧ

65 на 65

Поезії

*Підприємець Лапсюк В. А. Св. РВ № 30 від 08.06.2005 р.
33016, м. Рівне, вул. Шухевича, 18/89. Тел.: 23-17-09.*

Здано до набору 20.09.2013 р. Підписано до друку 09.12.2013 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний. Умовн. друк. арк. 5,81.
Гарнітура Time New Roman Суг.
Наклад 100 прим. Зам. 112. Ціна вільна.

*Віддруковано ФОП Лапсюк В. А. Св. ВОО № 735606 від 09.02.2001 р.
33016, м. Рівне, вул. Шухевича, 18/89. Тел.: 23-17-09.*

Боровець Борис Тимофійович.

Б 83. 65 на 65. - Рівне: ПП Лапсюк В. А., 2013. - 100 с.

ISBN

*У збірці вміщено 65 віршів, які репрезентують поетичну творчість
автора до його 65-річчя.*

**УДК 821.161.2
ББК 84 (4 Укр) 6**